

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 25.

Piątek, 21 Stycznia (2 Lutego).

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świątach uroczystych i niedzielnich. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kanierach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne kop. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadawane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przysyła się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rsr. 1.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyżej zatwierdzone etaty. — Okólnik komitetu urządz. (d. c.) — Zarząd instytutu muz.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Zwiedzenie szkół. — Koncert na Przytułisko. — Przyjazd p. Begdanow. — Prelekcja pr. Wisłockiego. — Nowe lampki. — Mięso, chleb i bułki. — Nowa cukiernia. — Mieszkania. — Mikołajewska ochrona. — Okólnik naczelnika półn.-zach. kraju. — Poświęcenie cerkwi. — Adresa na listach. — Zjazd pedagogów. — Obiad pamiątkowy. — Ruch handlowy w porcie petersb. — Pożar w Kronsztadzie. — Turkiestan chiński. — Przewiska; język rusiński. — Ks. Tomicki. — Trychiny. — Fenienizm. — Anglja. Kwestja duńsko-niemiecka. — Austrija. Trychiny. — Francja. Odjazd ks. Napoleona. — Rozruchy. — Grecja. Izba deputowanych. — Hiszpanja. Powstanie. — Adm. Pinzon. — Meksyk. Organizacja. — Rozporządzenie ces. — Prusy. Komisja izby dep. — Adres. — Sprawa Twestena. — Wyrok w sprawie prasowej. — Procesa prasowe. — Zawalenie się domu. — Włochy. Projekt. — Izba deputowanych. — Materiały do historii powstania polskiego (O Ludwiku Mierosławskim). — Rozmaitości.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 20 Stycznia (1 Lutego).

Najwyżej zatwierdzone w dniu 5-m (17) stycznia 1866 r. etaty gimnazjów i progimnazjów męzkich w królestwie dla ludności ruskiej greko-unickiej, zamieszczone są w dodatku do dzisiejszego numeru dziennika.

Okólnik do Komisji Spraw Włościańskich w Królestwie Polskim Nr. 41.

Postanowienia Komitetu Urządzającego w Królestwie Polskim.

5 (17) stycznia 1866 r.

POSIEDZENIE STO PIERWSZE I STO DRUGIE W DNIU 25 I 27 LISTOPADA (7 I 9 GRUDNIA) 1865 R.

(ciąg dalszy patrz Nr. 20, 21, 23 i 24.)

POZYCJA 505.

O dozwoleniu Urzędnikom w zarządzie Komitetu Urządzającego wnoszenia składki na fundusz emerytalny w Królestwie.

Z powodu prośb Urzędników Komisji Likwidacyjnej, ze składu tutejszego zarządu o dozwolenie im dalszego opłacania składki na fundusz emerytalny w Królestwie, Komisja Rządowa Przychodów i Skarbu zawiadomiła Prezesa Komisji Likwidacyjnej, że w obec postanowienia Komitetu Urządzającego z dnia 1 (13) czerwca 1864 r. nie jest władną dozwolnić potrącania z plac pomienionych Urzędników składki emerytalnej, bez poprzedniego upoważnienia ze strony Komitetu Urządzającego.

Konkluzja.

Komitet Urządzający postanowił:

Upoważnić Komisję Rządową Przychodów i Skarbu do potrącania ustanowionej przepisami składki emerytalnej z płacy tych osób, które przeszedłszy ze składu tutejszego zarządu pod Zarząd Komitetu Urządzającego, żądać będą dalszego uiszczania tej składki. Wykonanie tego zlecić Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu i zawiadomić o tem Prezesa Komisji Likwidacyjnej, tudzież Komisje Spraw Włościańskich.

POSIEDZENIE STO SIÓDME DNIA 18 (30) GRUDNIA 1865 ROKU.

(Protokół dodatkowy.)

POZYCJA 63.

O zmianach w składzie zarządu Komitetu Urządzającego.

Członek Zawiadujący czynnościami Komitetu Urządzającego podał do jego wiadomości, że w składzie

Komisji Spraw Włościańskich zaszły następujące zmiany.

I. *Zatwierdzeni na urzędach*, w skutek przedstawień do Namiestnika Królestwa: — z dnia 13 (25) Listopada, pełniący obowiązki Pomocnika Prezesa Komisji *Lomżyńskiej*, Kapitan Artylerji *Bogajewicz* i pełniący obowiązki Komisarzy w Komisjach: *Włocławskiej* — Podporucznik konnej artylerji *Palicyn* i *Krasnostawskiej* Podporucznik Izmailowskiego pułku l. gw. *Djakow*; tudzież z dnia 23 Listopada (4 Grudnia), pełniący obowiązki Komisarzy w Komisjach: *Lomżyńskiej*, liczący się do arm. i Major *Lindenbaum* i *Warszawskiej* — Sekretarz Kolegjalny *Dobrolubow*.

II. *Uwolnieni od obowiązków* na własne żądanie w skutek przedstawień: z dnia 27 Listopada (9 Grudnia) Komisarz Komisji *Piotrkowskiej* *Truskowski*, z wyłączeniem z zarządu Komitetu Urządzającego; z dnia 15 (27) Grudnia, Komisarz Komisji *Okuskiej* Porucznik pułku Siemienowskiego l. gw. *Woinow*, z zaliczeniem napowrót do Siemienowskiego pułku l. gw., poczynając od dnia 1 (13) Stycznia roku przyszłego; i z dnia 18 (30) Grudnia, Prezes Komisji *Piotrkowskiej* Rada Dworu *Razin* z zaliczeniem do Komitetu Urządzającego.

III. *Mianowani* w skutek przedstawień: z dnia 27 Listopada (9 Grudnia), dymisjonowany Lejtnant floty *Dubrowski* — pełniącym obowiązki Komisarza w Komisji *Piotrkowskiej*; z dnia 4 (16) Grudnia, zostający przy Komitecie Urządzającym, były powiatowy Marszałek Szlachty i pośrednik Polubowny Gubernii Kazańskiej, Radca Honorowy *Nieratow* — pełniącym obowiązki Prezesa Komisji *Warszawskiej*, na miejsce dymisjonowanego Sztabs-Kapitana artylerji *Gortowa*, i z dnia 15 (27) Grudnia, dymisjonowany Podpułkownik Jenerałego Sztabu *Sobolew* — Komisarzem *Okuskiej* Komisji Spraw Włościańskich, licząc od dnia 1 (13) Stycznia roku przyszłego. (d. n.)

Zarząd Instytutu Muzycznego Warszawskiego. — Z powodu licznych zgłoszeń się osób pragnących przystąpić do egzaminu w celu pozyskania świadectw kwalifikacyjnych na Nauczycieli Muzyki w Królestwie Polskim, podaje do wiadomości, że termin do składania powyższych egzaminów jak dawniej tak i nadal oznaczony zostaje na pierwszą środę o godzinie 4-ej każdego miesiąca w gmachu Instytutowym, z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 20 Stycznia (1 Lutego).

Według listów z Rzymu, mowa tronowa cesarza Napoleona sprawiła doskonałe wrażenie na dworze papieżkim. Uznawano tam, że monarcha francuzki na ten raz był jaśniejszy co do utrzymania władzy papieżkiej, ponieważ oświadczył, iż jest niezbędnem. Ustęp ten mowy tronowej dał także powód do rozpraw w dziennikach klerykalnych. Tymczasem słowa cesarza Napoleona pozostawiają kwestję rzymską w tym samym stanie w jakim je postawiła konwencja wrześnieowa i objaśniające ją depesze dyplomatyczne, które w zeszłym roku były roztrząsane w parlamentach Włoch i Francji. Dowodzą tego najlepiej dokumenta dyplomatyczne, przedłożone hiszpańskim kortezom przez gabinet madrycki, a zamienione z powodu uznania królestwa włoskiego. Kwestja rzymska była przedmiotem rozmów pomiędzy p. Drouyn de Lhuys a margr. Lema, a oświadczenia francuzkiego ministra spraw zagranicznych, nie pozostawiają żadnej wątpliwości co do prawdziwych zamiarów rządu cesarza Napoleona. Jeżeli stolica apostolska u-

dzieli zgodne z duchem czasu ustępstwa, to będzie mogła liczyć na pomoc Francji; w przeciwnym razie, jeżeli przez opór wywoła wybuch rewolucyjny, Francja do niczego nie będzie się mieszała. — W sferach klerykalnych w Paryżu tymczasem nastąpił znaczny zwrot co do kwestji włoskiej. Kiedy dawniej domagały się zwrotu wszystkich posiadłości papieżkich i odrzucały konwencję wrześnieową, teraz żądają tylko, aby stolica apostolska zachowała to, co teraz posiada. — Listy z Rzymu, podane przez *Ajencje Havas Bulier*, zaprzeczają pogłoskom, jakoby układy w przedmiocie przeniesienia części długu papieżkiego na Włochy, zostały zerwane z powodu zbyt znacznych roszczeń stolicy apostolskiej. Układy toczą się ciągle z Francją i wszystko pozwala wnosić, że od 1-go stycznia 1867 królestwo włoskie będzie wypłacało procenta od przypadającej na wcielone prowincje części długu rzymskiego. Wszelako listy prywatne sądzą, że dwór rzymski będzie trudniejszy w tych układach, skoro udało mu się zaciągnąć nową pożyczkę od bankierów niemieckich.

Telegram z Florencji donosi, że poseł pruski przy dworze florenckim, przy doręczaniu Wiktorowi Emanuelowi w d. 28-m z. m. oznak orderu Orła Czarnego, powiedział: „Pod rządem „w. kr. mości i przy pomocy przyjaznych monarchów, Włochy coraz bardziej jedną są sobie „sympatję Europy i identyfikują się z jej interesami. Węzły międzynarodowe, które zawiązują się na polu handlowym pomiędzy Włochami a Niemcami, stanowią nowy i uderzający „tego dowód.” Wiktor Emanuel odpowiedział, że przyjaźń króla pruskiego jest mu tem szacowniejszą, że oparta na podobieństwie tradycyjnych sympatji i dążeń obu domów królewskich. Włoch i Niemiec, obiecuje dwóm wielkim narodom godną przyszłość.

Jenerał Prim i powstańcy hiszpańscy, którzy z nim przybyli 20-go stycznia na terytorjum portugalskie do wioski Barrancos, zostali odstawieni do Beja, gdzie oczekują na mające zapaść względem nich postanowienie. Powstańcy z Zamora, którzy poprzednio schronili się do Portugalji, po kilku dniach pobytu w Bragancji, zostali internowani, oficerowie w Leiria, a żołnierze w Penchierze, koło wybrzeży oceanu.

Według budżetu przedstawionego izbom portugalskim, dochody wynoszą 88 milionów fr., a wydatki przewyższają je o 25 milionów fr. Minister skarbu oświadczył, że nie będzie potrzeba zaciągnąć pożyczki, gdyż deficyt ten będzie pokryty 16 1/2 milionami fr., które ma wypłacić kompanja kolei żelaznej południowej i zyskami 6 milionów fr. na ukonsolidowaniu 88 milionów fr. długu bieżącego.

Z Pesztu niema nowych wiadomości; dzienniki tutejsze opisują pełne zapału przyjęcie cesarza i cesarzowej austriackich, których przybycie uważają za wróżbę, iż żądanie osobnego ministerstwa węgierskiego zostanie zaspokojone.

Zeidlersche Cor., jak donoszą z Berlina, uważa za wątpliwe, czy rząd rozwiąże izbę deputowa-

nych z powodu sprawy laenburgskiej lub kolei żelaznej kolońsko-miendeńskiej.

Proklamacja gubernatora Irlandji, rozciągnęła stan oblężenia na kilka nowych miejscowości. Z tych środków można wnosić, że rząd nie jest spokojny co do knoń fenienów. Te zresztą demonstracje surowości, są jedynymi oznakami istnienia sprzysiężenia fenienów, bo żaden inny wypadek w tych czasach go nie ujawnił; wiadomości z Ameryki przeciwnie pozwalały wnosić o zupełnej niemocy i rychłym zgonie tego stowarzyszenia spiskowców. Nowe obawy budzi za to tak zwana w Irlandji „liga narodowa,” mająca na celu odrodzenie „zielonej wyspy” środkami prawnymi. Na kwartalnym jej posiedzeniu, na którym znajdowali się prałaci, członkowie parlamentu i inne znakomitsze osoby Irlandji, liga ta okazała pewną przychylność do dążności fenienów, a w tym względzie odznaczyła się mowa p. Dillon, aldermana Dublinu i członka parlamentu.

Według telegramu z Londynu podającego wiadomości z Nowego Jorku z 20-go stycznia, dzienniki amerykańskie potwierdziły pogłoskę o wzięciu Bagdadu przez amerykański pułk murzynów pod dowództwem Escobeda. Wszelako telegram z Nowego Orleanu od jen. Sheridana, powątpiewał o jej wiarygodności.—W Kolumbji ciało prawodawcze nadało murzynom prawo głosowania.

Zwracamy uwagę czytelników na zamieszczone poniżej objaśnienia o Ludwiku Mierosławskim.

* Dziś w południe Jego Cesarska Wysokość Książę Piotr Oldenburgski, w towarzystwie JW. Hrabiego Namiestnika, rzeczywistego radcy tajnego Fundukleja i dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej oświecenia publicznego, rzeczywistego radcy stanu Witte, raczył zwiedzić gimnazjum ruskie i żeńskie progimnazjum, mieszczące się w domu kościoła bazylianów,

* (Koncert na Przystulisko), o którym już donosiliśmy, odbędzie się jutro o godz. 1-ej z południa, w salach reductowych w gmachu teatru, pod dyrekcją Stanisława Moniuszki. Program takowego jest następujący: 1. Kwintet I. F. Dobrzyńskiego (pierwsze Allegro), wykonają p. Horncel, Librecht, Feist, Szabliński i Szulc. 2. a) Romans Verdego, b) piosenka z opery Rokiczana St. Moniuszki, odśpiewa p. Filleborn. 3. Deklamacja, Baśń o wdowie i jej trzech synach, przez Deotymę (Jadwigę Łuszczewską), odczyta autorka. 4. „Amor Funeste” Donizettego, sopran solo z towarzyszeniem wiolonczeli, wykona panna Szymanowska i p. Gebelt. 5. Polonez Chopina, odegra p. Godet. 6. Matka i dziecko, arja Donizettego, odśpiewa p. Sobolewska. 7. Fantazja „Kulaka” na fortepian z op. „Vielka” p. Godet. 8. a) „Brzozka” piosenka St. Moniuszki, b) „Ach to źle” I. F. Dobrzyńskiego, panna Szymanowska. 9. Solo na wiolonczelle, wykona p. Thalgrün. Bilety po rs. 1: a na galerję po kop. 60, znajdują się w księgarniach, M. Glücksberga, Gebethnera i Wolffa, Sennewalda, Kaufmana, Friedleina i Istomina; w dniu zaś koncertu w kasie miejscowej.

* (Przyjazd panny Bogdanow). Otrzymałszy znów świeżą wiadomość, że p. Bogdanow wyzdrowiała z choroby, jakiej stała się ofiarą z zaziębnienia podczas przedstawienia w królewskim teatrze w Berlinie baletu: „Aladin,” i w końcu bieżącego tygodnia przybędzie do Warszawy. Na pierwsze przedstawienie, znakomita ta ballerina wybrała balet „Sylfida,” w którym przez wykonanie roli tytułowej, zjednała sobie taką rozgłosną sławę. Winszujemy naprzód publiczności warszawskiej, oczekujących ją estetycznych rozkoszy.

* (Prelekcja profes. Wisłockiego). Na wczorajszej wieczornej prelekcji, w wielkiej auli szkoły głównej, prof. Wisłocki traktował rzecz o powietrzu, jako płynie lotnym, gazowym, otaczającym dookoła kulę ziemską w przestrzeni atmosferą zwanej, której wysokość, według zdania późniejszych uczonych nie przenosi mil 10; następnie wykazany był potężny wpływ powietrza na wszelkie życie organiczne, główny skład jego z azotu i tlenu, oraz innych podrzędnych pierwiastków, mianowicie: ozonu, kwasu

węglowego, amoniaku, kwasu solnego i saletrzanego, oraz pary wodnej, dobroczynnej dla życia organicznego w połączeniu z ciepłem, zgnębnej zaś i zabójczej w połączeniu z zimnem. Obszernej wyłożoną była własność ciężaru czyli ciśnienia powietrza, słup którego przez człowieka dźwigany, wynosi od 30 do 40 tysięcy funtów; nacisku wszakże człowiek tego nie czuje, nosząc w sobie również powietrze, stanowiące równoważący opór; w końcu prelegent wykazał higieniczny wpływ w mieszkaniach, warunki urządzania takowych, i potrzebę wentylacji. Osób było około 100.

* (Nocne lampki), sprządek drobny wistocie, zasługuje jednak z naszej strony na poparcie. W każdym lokalu, zwłaszcza familijnym, jest rzeczą użyteczną, a nawet nieodzowną, utrzymywać przez noc całą umiarkowane światło, w wielu zaś wypadkach, zwłaszcza przy chorych, niedostatek światła nader szkodliwym się okazał. Dzisiejsze atoli oświetlenie, zwykle olejne, kopczi, zanieczyszcza atmosferę, często gąśnie i przy zapaleniu jest ambarasownem. Wszystkiemu temu zaopieczony lampki blaszane nowego pomysłu p. Karola Boratyńskiego, fabrykanta wyrobów brązowych i blacharskich. Jest to jakby kruszka ćwierć kwaterekowa, z której przez boczną rurkę wyląda knotek, z dwóch nitok prostej bawełny, wewnątrz zapuszczony; w naczynie wchodzi nafty tylko za 2 1/2 k. która to ciecz wystarcza na dwie długie noce; jeżeli knot będzie z jednej nitki, przy słabszym rozumie się światło, ilość ta nafty wystarczy na cztery noce. Czyż można taniej utrzymać w lokalu światło? Lampka wreszcie ta może być nader praktyczną tam, gdzie płomyk ognia przez dzień cały jest potrzebny. Knot, którego zakładanie za pomocą igły jest bardzo łatwe, powinien być bardzo mało wysunięty aby nie kopczył; zresztą lampka ta nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa i nafta wypala się w niej do sucha. Niezależnie od tej wzmianki zasługuje na rozgłos i cały zakład p. Boratyńskiego przy ulicy Rymarskiej obok sklepu braci Lesser, od lat sześciu istniejący, obfity wozdobyne wyroby z brązu, figury odlewowe, różnokształtne lampy, oraz wszelkie sprzęty galanterijne i gospodarczego użytku, wykończone z gustem i starannością, obok cen jak najumiarkowańszych. Lampka o której nadmieniliśmy kosztuje kop. 25; zaś ozdobne brązowe lampki tejże konstrukcji, przedstawiające głowę dzika, małpki i t. d., mogące stać na najwzrostniejszym biurku, kosztują do 2 rs.

* (Mięso, chleb i bułki.) Mieszkańcy Warszawy, po zniesieniu taksy na mięso, chleb i bułki, spodziewali się Bóg wie czego. Wszyscy myśleli, że nakoniec przyszedł czas, kiedy ukaże się pomiędzy sprzedającymi dawno pożądaną konkurencją, a z nią taniością i dobroć produktu. Lecz stało się inaczej. Po upływie pewnego czasu po zniesieniu taksy, — wszystko znów poszło po staremu: mięso, chleb i bułki, jak były drogie, tak pozostały, z tą tylko różnicą, że teraz bywają i droższe i gorsze niż przedtem; jak poprzednio sprzedawano chleb niewypieczony ze stęchłej mąki, tak i teraz tak samo, z tą różnicą, że mniej wazy; bułki zaś dwugroszowe zmniejszyły się do rozmiarów mikroskopijnych. Rozumie się, nie mówimy tu o wszystkich piekarniach, — wszędzie są wyjątki. Tymczasem mięso, chleb i bułki, — są produktami pierwszych potrzeb; potrzebuje ich i milioner i wyrobnik. Zadanie co do taniości i polepszenia tych produktów nie jest łatwe; widzimy tylko, że konkurencji nie ma, lub jest poprostu — znową pomiędzy producentami, którą trudno tu usunąć bez przywrócenia taksy. Lecz nim kto wymyśli środki przeciwko tak nienormalnemu stanowi, mniej lub więcej spowodowanemu przez istnienie cechów rzemieślniczych, uciekamy się do druku, aby drogą jawności rozjaśnić i rozstrzygnąć jedno z najważniejszych pytań naszego powszedniego życia. (Warsz. Dniew.)

* (Nowa cukiernia). Przemysł cukierniczy w Polsce od lat najdawniejszych, jakby pod monopolicznym zakleciem, zostawał zawsze w ręku włochoń i szwajcarów, którzy nie łącząc się węzłami pokrewieństwa prawie nigdy z tutejszemi mieszkańcami, uzbierane fundusze odsyłali swym rodzinom w odległe strony, dokąd i sami, dorobiwszy się mienia, zwykle wracali. Za panowania sasów, kilku Niemców, mianowicie: Schneider, Knaute i Wolffe, których imiona tradycja między ludźmi fachowymi przechowała w pamięci, różnocześnie mieli cukiernie w Warszawie, lecz łakocie ich, sporządzane podług niemieckiej metody, nie przypadły do smaku warszawian popsutych delikatesami włoskimi i włochoy też napowrót monopolicznie proceder swój prowadzili. Od kilku dopiero lat tutejsi krajowcy ośmielili się wystąpić do współzawodnictwa z cukiernikami obcej-napływowej industrii; pp. Czajkowski, Wiśniewski, Kwieciński, Nowaczyński, Rękosiewicz, Szczerbiński, Trojanow-

ski, Głębocki i inni, umiejętnie rozwinęli proceder cukierniczy, zjednali sobie pochlebne uznanie publiczności, a wyroby ich jeżeli nie przewyższyły, to w zupełności dorównały wyrobom szwajcarów i włochoń, w pieczywie zaś ciasta zdołali nawet ich prześcignąć. Obecnie znowu jeden z krajowców naszych p. Adam Kopijowski po kilkonastoletniej praktyce, już to jako uczeń, już to jako subiekt w pierwszorzędnym tutejszym zakładach Loursa i Clotina, wszechstronnie obznajmiony ze wszystkimi tajnikami cukiernictwa, urządził z całym przepychem i wszelkimi ulepszeniami, własną cukiernię w miejscu trafnie obranem na Krakowskim-Przedmieściu, w domu Norblina, na prost bernardyńskiego odwachu. Zakład ten po poprzednim dopełnieniu aktu religijnego, poświęcenia, już otwartym został. Kr.

* (Mieszkania). Czytając ogłoszenia tutejszych gazet o wynajmowaniu mieszkań, nie podobna nie zwrócić uwagi na jedną szczególność. Ponieważ ceny mieszkań znacznie się w ostatnich czasach podniosły w Warszawie, przeto wiele osób, najawszyszy wielkie mieszkania, odnajmuje od siebie po jednym i po dwa pokoje. Ma się rozumieć, że przy takiej spekulacji, odnajmujący mieszkanie odnosi zysk, a ten, który najmuje jeden lub dwa pokoje, jest także zadowolony, albowiem trudno jest bardzo w Warszawie o małe mieszkania. (Warsz. Dniew.)

* (Ogłoszenie Mikołajewskiej ochrony dla dzieci żołnierskich w Warszawie). W § 46 Najwyższej zatwierdzonej ustawy, w liczbie środków dla podtrzymania istnienia ochrony, wspomniane jest zaproponowanie wszystkim rosjanom mieszkającym w królestwie polskim i w Warszawie, ażeby opłacali na rzecz ochrony po 5 rs. rocznie, z prawem używania za to tytułu „członka-dobroczyńcy ochrony dla dzieci żołnierskich w Warszawie”. Osoby mające współczucie dla tego dobroczynnego zakładu, raczą przysłać swe ofiary administratorowi ochrony, Sergjuszowi Maksymowiczowi Rokitańskiemu, w gmachu ochroay Mikołajewskiej, przy ulicy Zakroczymskiej, naprzeciw koszar petersburskiego pułku grenadierów, lub do redakcji *Dziennika Warszawskiego*, przy ulicy Miodowej N. 487. (Warsz. Dniew.)

* Nr. 5 *Opiekuna Domowego*, wyszedł z druku i zawiera: — Matjas Rozen, p. A. Makowieckiego (z drzew). — Piosenka sieroca, poez. p. A. Chodyńskiego. — O strachach, p. M. Kamińskiego (z drzew). — Cementarz wiejski, ze wspomnień J. Dzierżkowskiego (z 2 drzew). — Ateny, p. T. T. Jeża, (c. d.) — Polowanie na kaczki, za pomocą sztucznej krowy (z drzew). — Myśli i zdania.

* Wyszedł N. 4 *Gazety Rolniczej* i zawiera: — Czemu człowiek żyje (podług Szlejdena), (d. c. p. J. Kurtza). — Pogład rolniczo-ekonomiczny, p. Z. Jaroszewskiego. — Tłocznia przenośna, z drzew. — Korespondencje: — ze Szlązka Północnego pod Opolem, p. S. Niedzowskiego, — z Galicji, — z Brukseli, p. W. Sab. — Rozmaitości gospodarskie: — III zasiew gęsty i rzadki, — Nowiny gospodarskie. — W odcinku: — Podróż agronomiczna nad Wołgą, (c. d. p. A. Mazura). — Rolnik polski, p. Z. Gawareckiego i Albina Kobna, p. A. Brzozowskiego.

* Nr. 31 *Kłosa*, wyszedł z druku i zawiera: — Rosa Bonheur p. M. G. (z drzew). — Edward Kloc, pow. T. T. Jeża (c. d. — Ostatni towarzysz, z szwedz. przekł. F. Jezińskiego. — Przegląd muzyczny, p. Wł. Wisłockiego. — Korespondencja z Dreznem, p. J. I. Kraszewskiego. — Kaliksta Wolskiego podróż po Stanach Zjednoczonych Ameryki, (c. d.) — Pierwsza prelekcja dr. F. H. Lewestama: O literaturze powszechnej. — Rodzina Harambaszy, sceny z Bośni, p. Pr. Chocholouszka przekł z czeskiego (c. d.) Ulica Długa w Gdańsku, (z fotogr. p. J. Cieszkowskiego). — Spotkanie i oświadczenia, szkice W. Smokowskiego.

* Nr. 5 *Gońca leśnego i wiejskiego*, wyszedł z druku i zawiera: — 11 rzewo życia, p. W. Jastrzębowski. — O ludownictwie wiejskiem, p. K. Majerskiego. — Statystyka leśna. — Przegląd rolniczy. — Kronika — Korespondencja. — Rozmaitości. — Handel. — W odcinku: — Wiersz W. Pola.

* (O kólnik naczelnika północno-zachodnich gubernij do gubernatorów, względem sprzedaży dóbr). Szereg stopniowych środków, przedsiębranych z woli Najjaśniejszego Pana, celem osadzenia w zachodnim kraju ruskich właścicieli ziemskich, zamyka najwyższy rozkaz z d. 10 września grudnia, o zabronieniu osobom pochodzenia polskiego nabywania dóbr w tutejszym kraju i o sprzedaży rosjanom w ciągu lat dwóch dóbr sekwestrowanych i należących do osób wydalonych z kraju administracyjnym sposobem, za udział w byłym rokoszu. Obecne zatem prawo nadaje rosjanom zupełną możność stania się właścicielami ziemskimi w zachodnim kraju, uchylwszy ścisłaściami ich dotąd konkurencją miejscowych właścicieli pochodzenia polskiego. Szybkie i stałe osiedlenie ruskich właścicieli ułatwi możność rozwinięcia w kraju tutejszym dobroczynnych reform, jakich już używają mieszkańcy innych miejscowości Cesarstwa. Wzywam przeto JW. pana o dopilnowanie ścisłego wykonania najwyższego ukazu rządzącego senatu z d. 23 grudnia, i zwrócenie uwagi na to, ażeby wszelkie akta i układy nie zawarte stanowczo do 23 grudnia, względem ustąpienia dóbr osobom polskiego pochodzenia, w jakikolwiekby sposób, wyjąwszy spadku wedle prawa, uważane były za

„dział jak się pozbyć ma swego przeciwnika. Wszelako głowie irlandzkiej nigdy nie braknie konceptu; ktoś zaproponował zniesienie senatu a kongres bez namysłu przyjął tę propozycję, odwołał całą konstytucję uchwaloną zeszłej jesieni przez konwent filadelficki, jednym zamachem zmiatając prezydenta, senat, radę delegowanych i przywracając dawny system centralnego naczelnika, z radą składającą się z 5 członków. Tym sposobem rzeczpospolita irlandzka została przewrócona do góry nogami, a O'Machonne wybrany na centralnego naczelnika, znów stał się wszechpotężnym. Senat jednak kpi sobie z niego i zachowuje dawną swą organizację, chociaż kongres wszystkich jego członków wykluczył ze stowarzyszenia. Podczas sądu nad senatem, budżet stronnictwa O'Machonne przedłużony został kongresowi, z którego można się przekonać, że fenjenzm jakkolwiek chimera, jest instytucją bardzo hojnie opłacającą swych agentów (tak samo jak rząd narodowy niegdyś). Od 31 października 1865 do 9 stycznia 1866, dochody wynosiły 147,819 dolarów, wydatki 116,719. Przewyżka dochodów wynosi zatem 31,099 dolarów. Z wydatków przytoczymy następujące pozycje: Na posłów 62,567 dol. 42 cent.; wydatki głównej kwatery 27,836 d. 25 c.; kupno złota 628 d.; przygotowanie biletów 511 d. 30 c.; służba tajna 470 d.; organizacja 1,899 d. 69 c.; pensje 2,496 d. 39 c.; wyplacono wychodźcom 870 d. 70 c.

Anglja.

* (Kwestja duńsko-niemiecka). *M. Herald* oburza się mocno tem, że sprawozdanie o stanie cesarstwa francuzkiego, tak samo jak i mowa tronowa cesarza Napoleona, podnosi postawę neutralną Francji w kwestji szlezwicko-holsztyńskiej. Pismo pomienione znajduje zabawnem, gdy słyszy, że polityka Francji w kwestji duńsko-niemieckiej słusznie oceniona została tak przez Danję jak i przez Niemcy. Sprawozdanie chełpi się tem, że Danja, której nietykalność mogła być ocalona jednem, jedynem słowem cesarza, lecz którą pozostawiono na pastwę okrutnego abunku, gdyż Francja nie chciała zadostyczyć swym zobowiązaniom opartym na traktacie i wołała spoglądać obojętnie na ruinę jednego ze swych najwierniejszych sprzymierzeńców, — że też Danja korzystała z wszelkiej sposobności dla odzyskania Francji pochwały za jej lojalną postawę. Biedna Danja! w nadziei odzyskania przy pomocy francuzkiej Szlezwigu północnego, podziękowała ona Francji za to, że mocarstwo to nie brało udziału w wojnie przeciw duńczykom i udaje, że przywiązuje uwagę do bezowocnych nadziei, podtrzymywanych przez p. Drouyn de Lhuys, że dwa mocarstwa niemieckie nie zabiorą jej także Jutlandji. (*Nordd. A. Z.*)

Austrja.

* (Trychiny). W Bernie na Morawie zjawił się temi dniami pierwszy przypadek zachorowania kilku osób w skutku spożycia mięsa z wieprza włosowcami (trychinami) przejętego. Jedną z tych osób umarła. Dotychczas nie było jeszcze w austriackich krajach włosowców, gdyż trzoda węgierska i galicyjska jest wolną od tego pasożytu, jako tuczona pokarmami wyłącznie roślinnymi.

Francja.

* (Odjazd ks. Napoleona). *Mem. dipl.* donosi, że odjazd księcia Napoleona w celu badań naukowych nastąpi w d. 10 lutego.

* (Rozruchy). Dnia 23-go stycznia wieczorem, dały się znowu słyszeć na ulicach Paryża okrzyki: „Niech żyje rzeczpospolita!” przyczem śpiewano marsyljanekę. Mianowicie w quartier Popincourt zgromadziło się od 100 do 150 ludzi, wydających powyższe okrzyki i śpiewających pomienioną pieśń. Ośmiu agentów policyjnych — tylko ośmiu, gdyż odkąd Paryż zachowuje się spokojnie, jeden agent daje sobie radę z 20 osobami — sprzeciwiało się zbiegowisku, lecz tłum zmusił ich do cofnięcia się. Wkrótce nadeszły posiłki i tłum, który tymczasem wzrósł znacznie, rozproszył się. Zdołano aresztować tylko dwie osoby. Odbyto u obu rewizje i znaleziono u nich pisma podlegawcze. Jeden z aresztowanych jest studentem, drugi zaś urzędnikiem jednego z towarzystw asekuracyjnych. Ma być zarządzone niebawem śledztwo sądowe. (*Schl. Z.*)

Grecja.

* (Izba deputowanych) została, zgodnie z konstytucją, zamknięta 17-go stycznia, lecz ponieważ nie ukończyła ona jeszcze swych prac, przeto powołano ją znowu 22-go na posiedzenia nadzwyczajne. Izba atoli odroczyła swe posiedzenia do 26-go stycznia, gdyż nie wszyscy jeszcze deputowani przybyli do Aten. (*Nordd. A. Z.*)

Hiszpanja.

* (Powstanie). Podług ostatnich wiadomości z Madrytu, panuje tam ciągle wielkie wzburzenie. Jenerałowie spijają w koszarach, a fort Santa Isabel strzeżony jest nawet przez gwardję narodową, gdyż rząd nie dowierza wojsku. Komiteta progresistowskie istnieją dotąd. Nieco pomyślniej brzmią wiadomości, które podaje *Monitor wieczorny*: „Banda Escody, ścigana w górach katalońskich przez jen. Pelaez, natrafiła w pobliżu Riba na oddział piechoty, dowodzony przez podpułkownika z pułku Leon. Rokoszanie wzięci we dwa ognie, zostali rozproszeni. Część ich zdołała schronić się w dzikie i nieprzystępne góry okręgu Montblanc. Druga część rokosz, wyszedłszy z okręgu Falcette, ściganą była przez wojska aż do Gratallops. Jeńcy trzymani w Valls i Reus, przeniesieni zostali dla większego bezpieczeństwa do Tarragony. Powstańcy z Villafranca włączają się w okręgu Vendrell i stali 22-go stycznia w Torredembarra. W prowincji Sarragosa ukazała się pomiędzy Aseca i Alhama banda uzbrojonych włóścian”. Podług innej wiadomości, podanej przez *Monitora*, jenerał-kapitan Katalenji wydał okólnik do alkadów, polecający ażeby powstańcy, którzy poddadzą się w ciągu czterech dni, nie byli sądownie ścigani. Łagodność ta pozostaje w sprzeczności z wiadomościami z Andaluzji, gdzie rząd postępuje z wielką surowością i gdzie rewidowane są wszystkie wagony oraz osoby choć cokolwiek podejrzan. W Sewilli rozbrojono pułk jazdy. (*Nordd. A. Z.*)

* (Admirał Pinzon). Powiadają, że wice-admirał Pinzon ma objąć dowództwo nad eskadrą hiszpańską na oceanie Spokojnym. Poprzednie stanowisko tego oficera z marynarki upoważnia do wniosku, że rząd hiszpański zamierza wystąpić energicznie przeciw Chili. (*Nordd. A. Z.*)

Meksyk.

* (Organizacja). Trzy najgłośniejsze stany Meksyku, Sonora, Yukatan i niższa Kalifornia uorganizowały się pomiędzy sobą w niezależny sposób i bronią się same bez pomocy wojsk francuzkich. Cinaloa postąpi wkrótce za tym przykładem. Marszałek Bazaine uchwalając plan wprowadzony niedawno w wykonanie, chciał dowieść tem meksykańczykom, że powinni uorganizować się sami w taki sposób, ażeby mogli obejść się bez pomocy wojsk francuzkich. (*La Patr.*)

* (Rozporządzenie cesarza Maksymiljana). Zasługuje na uwagę ta okoliczność, że cesarz Maksymiljan tak się rozporządził, ażeby dochody z jego majątków położonych w Europie, nie były posyłane do Meksyku, lecz ażeby używano je częścią na budowę pałacu w Miramare, częścią na wnoszenie innych budynków, reszta zaś ma być umieszczona w Europie na procent. (*Fremdbl.*)

Prusy.

* (Komisje izby deputowanych). *Berlin, 30 stycznia*. Połączone komisje handlowa i finansowa przyjęły jednogłośnie traktat handlowy, z Włochami zawarty. — Komisja budżetowa skończyła rozprawy nad budżetem ministerstwa wyznań i wychowania publicznego i przyjęła większą część proponowanych pozycji. (*Wolffs T. B.*)

* (Adres). Frakcja katolicka izby deputowanych postawiła wniosek w przedmiocie adresu. (*Wolffs T. B.*)

* (Sprawa Twestena i Frenzla). *Berlin, 30 stycznia*. Trybunał wyższy zaopiniował wczoraj w sprawie Twestena i Frenzla, że dopuszczalne jest pociąganie do odpowiedzialności kryminalnej deputowanych za zdania objawione przez nich w izbie deputowanych. (*Wolffs T. B.*)

* (Wyrok w sprawie prasowej). *Berlin, 25 stycznia*. Redaktor *Social-Demokrat* p. Schweizer skazany został, po raz drugi, za obrazę majestatu, na cztery miesiące więzienia, z zawieszeniem używania praw honorowych przez rok jeden. (*W. Pr. Z.*)

* (Procesy prasowe). Sąd miejski w Królewcu wydał 25-go stycznia następujące wyroki w czterech procesach prasowych: 1) Dr. Hasenkamp, za ogłoszenie dokumentu dotyczącego procesu przed rozprawami publicznymi, skazany został zaocznie na tydzień więzienia; 2) redaktor Sack, za obrazę wyrządzoną dyrektorowi seminarjum Ohlert'owi, skazany na dwa miesiące więzienia; 3) Dr. Hasenkamp i autor Süßmann z Berlina, za obrazę wyrządzoną ministrowi wojny v. Roon, skazani zostali każdy na cztery tygodnie więzienia; 4) drukarz Schulz, redaktor *Ostpreussi he Z.*, za obrazę wyrządzoną prezesowi policji, skazany na 10 tal. kary. (*Patr. Z.*)

* (Zawalenie się domu). W sprawie zawalenia się ściany szczytowej nowego domu w Ber-

linie, przyczem 5 osób utraciło życie, sąd kryminalny skazał przedsiębiercę robót na 6 miesięcy i murmajstra na 9 miesięcy więzienia. (*Wolffs T. B.*)

Włochy.

* (Projekt). *Florencja, 27 stycznia*. W se-nacie toczyły się rozprawy nad projektem mającym na celu przekazanie bankowi czynności skarbowych. P. Scialoja, minister finansów, zbijał twierdzenia senatorów przeciwne temu projektowi, obstając za potrzebą uproszczenia rachunkowości w państwie i odwołując się na oszczędności, jakie wynikną z doprowadzenia do skutku owego projektu. W końcu minister wezwał senat do dania swojego przyzwolenia na owe środki. (*Nord.*)

* (Izba deputowanych). *Florencja, 27 stycznia*. P. Ricciardi zainterpelował ministra finansów, jakich środków chwycił się bank narodowy w celu ograniczenia podwyższającej się ceny wartości publicznej. Mówca wystąpił przeciwko rokowaniom co do długu papieżkiego. P. Scialoja w odpowiedzi rozwinął, jakie są atrybucje banku utrzymując, że tenże niezależnym jest w swoich finansowych operacjach. Dodał on, że po uchwaleniu nowego projektu do prawa dotyczącego banku, rząd będzie miał sposobność wywierania swojego wpływu na tę instytucję. Co zaś do długu papieżkiego, minister oświadczył, że nie może na interpelację tę zadnej dać odpowiedzi, gdyż p. Ricciardi nie sformułował swojego żądania. Pan Mellana przemawiał za rozprzeszczeniem czynności banku. Minister finansów przedstawił dwa projekta mające na celu, jeden, uregulowanie podatku gruntowego, drugi zaś podatku od produkcji wina. (*La Patr.*)

Materiały do historii powstania polskiego.

O Ludwiku Mierosławskim.

Po smutnie zakończonej rewolucji 29 listopada 30 roku, ośmiastoletni Ludwik Mierosławski, wraz z ojcem swoim pułkownikiem b. wojsk polskich, znalazł się na emigracji we Francji w m. Besançon. Potrzeba chleba powszedniego, nauczyła młodego wówczas Ludwika, zapracować sobie na utrzymanie, napisaniem dwóch, niepamiętnych mi dzisiaj z tytułu, romansów historycznych. Zwróciły one na siebie uwagę księcia Adama Czartoryskiego, a młody Ludwik został otoczony dostatkami i wszelkimi wygodami. W zamian za to obowiązany on był, z dostarczonych sobie obfitych materiałów, napisać historję rewolucji 30 roku; samo przez się rozumie się, w myśl *króla de facto* (?) Adama. Niedowierzający *król* zobowiązał Mierosławskiego, że ten co trzy miesiące na posiedzeniach towarzystwa literackiego, odczytywał to, co napisał. Cieszył się mości książę z potulnego i rękę mu całującego Ludwika. Napisana część historii kadziła księciu, że aż się dusił i sądził, że tak do końca będzie. Nareszcie po roku bazgraniny i lizusostwa, Mierosławski czytając swą pracę zdumiał i księcia Adama i całej dwór jego. Wszystkie intrjgi, grabieże i lotrostwa popełnione przez pana Adama, były tam wiernie opisane. Książę ze złości kazał Ludwisia *par force* po schodach wyrzucić za bramę. I słusznie, bo Mierosławskiemu lepiej zapłacił hr. Ledóchowski nieprzyjaciel Czartoryskiego, a p. Ludwik chciwy luidorów, ze służi arystokraty stał się zausznikiem członka tow. demokratycznego i z dostarczonych materiałów napisał skandal na ks. Adama. Wytoczono proces o zwrot dokumentów i napisanego manuskryptu, a także o 16,000 franków wyłożonych na utrzymanie. Mierosławski rozumie się przegrał, pieniądze zapłacił Ledóchowski; dokumenta łatwo przekopiować było; manuskrypt zaś pozostał przy autorze. Była więc to zdrada i kradzież zwyczajna, którą Mierosławski dziś kradzieżą literacką nazywa.

Koszttem tegoż Ledóchowskiego i tow. demokratycznego, Mierosławski ukończył szkołę wojskową w Metz, i wydrukował dwa tomy owej historii (1).

Wojskowy teoretyk, uczeń z Metz, staje się odtąd żywym, hardym i imponującym, wchodzi w stosunki z rewolucjonistami innych krajów, w celu wywołania rewolucji europejskiej w roku 1846. Zamiary zbrodnicze wszędzie zostały wykryte! sprowadziły one tylko przelanie krwi w Galicji, a p. Ludwik o mało co nie złapany na balu w Łęczycy, uciekł w pozańskie i tu przytrzymany, odesłany został do Berlina do więzienia Moabitów. Co wiedział i nie wiedział gadał tam przed śledczą komisją, by z siebie odpowiedzialność zrzucić. Tysiące ludzi zapełniło więzienia pruskie ze sprawy Mierosławskiego, którego głowa, mimo tego wszystkiego, spadłaby od topora na pniu Moabitów, gdyby nie rowolucja berlińska w r. 1848 wybu-

(1) Historia napisana przez Mierosławskiego jest dalszym ciągiem dwóch tomów napisanych przez Maurycego Mochnackiego. Trzeci tom, t. j. zakończenie historii 30 r., wydał Mierosławski dopiero w r. 1865.

